

J have naaet dette Punkt, saa varer overbeviste om, at J skulle have vor stadige Hjælp og Understøttelse til, lidt efter lidt at skaffe Eder den indre Udvikling, som J maatte ansee for bedst passende til Forholdene, og J maae sikkerlig troe, at ligesaa fuldt som vi under saa vanskelige Omstændigheder sætte Eder til at efterstræbe det Maal, som vi ansee for Hovedformaalet, ligesaa vist skulle vi være paa rede Haand til at skærme om Eder, hvis J indenfor disse Grændser skulde lide Overlast.

Jeg har fremført dette, fordi jeg har villet henlede Opmærksomheden paa, i hvor nøie Forbindelse det staaer med den anden Deel af den ærede Rigsdagsmands Bemærkninger, hvilken Deel jeg heller ikke troer er ganske noagtig, men, som jeg troer, indeholdt en noget skjæv Opfattelse af Forholdene. Det er meget rigtigt, at den Fredsslutning, som gik forud for vor Kamp i 1850, tilfagde os de Adkomster, som den ærede Rigsdagsmand omtalte, Adkomsten til selv at ordne Forholdene i Holsteen, dersom Forbundet ikke gjorde det, efterat Kongen af Danmark havde givet sin Mening om disse Forholds Ordning tilkjende. Men blev denne Fred garanteret? Blev den ikke, ligesom alle vore foregaaende Afgjørelser, sværende derved, at Europa endnu ikke havde udviklet sig i den Grad, at nogen Magt, end ikke den mægtigste, vilde paatage sig at opretholde den fuldstændig, saaledes som den var afluttet? Blev det ikke, saa at sige, overladt til os selv at opretholde disse Afgjørelser? men stod det i vor Magt at tiltvinge os Opretholdelsen af dem? laae det ikke i Forholdenes Natur, at vi maatte søge at tilkæmpe os det? Lader os spørge os selv: hvad var det, som dengang gav os Forhaabning om, at denne Fred skulde blive idetmindste nogenlunde holdt. Var det ikke de hyerst forviklede Forhold, som bestode i Tydskland dengang da denne Fred blev sluttet? og er det ikke i højeste Grad sandsynligt, at dersom vor Regjering ikke havde maaskee taget Feil, kort sagt, ikke havde opfattet hine Forhold anderledes end de senere udviklede sig, den da slet ikke havde betraadt denne Bane? Men lad os ogsaa antage, at der kunde have været en Forudsættelse stor nok, som kunde have ledet Ministeriet til at troe

paa en saadan Udvikling af Forholdene som den, der senere har vist sig, saa er det dog ganske vist, at Mange dengang beelte den samme Anskuelse som Ministeriet, og med Glæde gik ind paa, hvad man dengang gjorde, netop fordi de betragtede Forholdene paa samme Maade, som Ministeriet. Nu vide vi jo Alle, at Forholdene udviklede sig ganske anderledes end man dengang antog, og meget snart efter udviklede sig saaledes, og deraf fremstod jo det besynderlige Forhold, at vi i lang Tid maatte vente og vente, inden vi kunde skaffe tilveiebragt den Forbundsbeslutning, som skulde sætte os i den Bestielse af Holsteen, som var nødvendig, for at Fredsslutningen kunde gaae i Opfyldelse. Det er dog umuligt, at den ærede Rigsdagsmand kan antage, at Regjeringen ikke ønskede denne Opfyldelse, ikke gjorde Alt, hvad der stod i dens Magt, for at skaffe sig denne Opfyldelse, og i saa Henseende holdt ud, og holdt ud meget længe. Vi vide Alle, hvilke Grunde der nødvendigviis maatte berøge Ministeriet til at søge en hurtigere Afgjørelse end den, man fra Modpartens Side var tilbøielig til at indrømme; men deri ligger jo netop Vanskeligheden, thi derved gavede vi jo vore Modstandere et Slags Herredømme over os, derved satte vi dem istand til, jeg vil gjerne kalde det at misbruge deres Stilling imod os — de ville sige: at bruge den. Dette Misbrug af deres Stilling mod os, kunne vi kaste det paa os selv? kan Nogen her vise et bestemt Middel, hvorved det kunde have været afværget? Nu vide vi jo Alle, hvor stor Vanskelighed der har været ved at løse Opgaven, selv med den iadre Bestyrelse af Slesvig; vi vide Alle, med hvor store Vanskeligheder Regjeringen i denne Henseende har maattet kæmpe. Vi kunne ikke nægte for os selv, at det ikke er de fjendtligstinde Magter, som nærmest have stillet sig op som Klagerne imod os i denne Retning (Flere Stemmer: Jo!). Nei, de meest venkabeligt stude Magter, de, som vi stadig have vendt os til for at søge Beskjærmelse hos, netop disse ere optraadte som de strengste Klagerne mod os (Grundtvig: Preussent og Østerrig). Nei, England (Flere Stemmer: Nei!). England har sendt sin Besuldmægtigede ind i Slesvig, for at undersøge